

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Põhiõigused](#) > Croatia

Liikmesriikide kohtud ja muud kaebusi lahendavad organid

Sisu koostaja:

Horvaatia

Horvaatia

Kohtud

Inimõiguste kaitsmisel on eriline roll seadusega loodud kohtutel, mille autonoomia ja sõltumatus on tagatud konstitutsiooniga. Põhiseaduslike õiguste ja vabaduste teostamise tagamiseks on olemas erimehhanism – konstitutsioonikohtule esitatav kaebus, mille saavad esitada kodanikud, kelle arvates on riigiasutused, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning avalik-õiguslikud üksused nende õiguste ja kohustuste üle otsustamisel või kuriteo toimepanemises kahtlustamisel või süüdistamisel rikkunud nende konstitutsiooniga tagatud inimõigusi või põhivabadusi. Kaebuse saab esitada alles pärast seda, kui kõik muud võimalikud õiguskaitsevahendid on ammendatud.

Horvaatia Vabariigi konstitutsioonikohus (*Ustavni sud Republike Hrvatske*)

Trg svetog Marka 4

10000 Zagreb

Tel: +385 1 6400 251

Faks: +385 1 4551 055

<https://www.usud.hr/>

Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*)

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tel: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Faks: +385 1 481 00 35

E-post: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

[Maakonnakohtud \(*Županijski sudovi*\)](#)

[Esimese astme kohtud \(*Općinski sudovi*\)](#)

Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*)

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb

Tel: +385 1 489 68 88

Faks: +385 1 487 23 29

<http://www.vtsrh.hr/>

[Kaubanduskohtud \(*Trgovački sudovi*\) Horvaatia Vabariigis \(192 Kb\)](#)

[Kaubanduskohtud](#)

Horvaatia Vabariigi kõrgem halduskohus (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*)

Frankopanska 16, 10 000, Zagreb

Tel: +385 1 480 78 00

Faks: +385 1 480 79 28

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Halduskohtud (*Upravni sudovi*)

Horvaatia Vabariigi kõrgem väärteloasjade kohus (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*)
Ulica Augusta Šenoje 30, 10 000 Zagreb
Tel: +385 1 480 75 10
Faks: +385 1 461 12 91
E-post: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr
<https://sudovi.hr/VPSRH/>

Ombudsman (*Pučki pravobranitelj*)

Trg hrvatskih velikana 6
10 000 Zagreb
Horvaatia
Tel: +385 1 4851 855, +385 1 4851 853
E-post: info@ombudsman.hr
Faks: +385 1 6431 628

Horvaatia põhiseaduse artikli 93 kohaselt on ombudsman Horvaatia parlamendi esindaja põhiseaduses, muudes seadustes ning inimõigusi ja vabadusi käsitlevates ning Horvaatia Vabariigi allkirjastatud rahvusvahelistes õigusaktides sätestatud inimõiguste ja vabaduste edendamisel ja kaitsmisel.

Ombudsmani ja tema asetäitjad valib Horvaatia parlament kaheksaks aastaks. Ombudsmani tegevuse eesmärk on kaitsta kodanikke inimõiguste rikkumiste eest, mida võib põhjustada riigiasutuste või avalikku võimu esindavate juriidiliste isikute tegevus. Ombudsmani büroo on keskne asutus diskrimineerimisega võitlemisel ning riigi ennetusasutuse ülesannete täitmisel võitluses piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastu. Ombudsman on nende ülesannete täitmisel sõltumatu ja autonoomne.

Pädevusvaldkonnad:

Inimõiguste kaitsmine

Kui kodanikud leiavad, et avaliku sektori asutused on nende õigusi rikkunud, on neil õigus esitada ombudsmanile kaebus. Vastusena kaebusele ja saadud dokumentide põhjal uurib ombudsman juhtumit. Kõik riigiasutused, avalikku võimu esindavad ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsusasutused, st kõik avalik-õiguslikud üksused on kohustatud edastama kogu nõutud teabe.

Väljaselgitatud asjaolude põhjal võib ombudsman esitada asjaomastele ametiasutustele või kõrgematele asutustele arvamusi, soovitusi ja tähelepanekuid ning vajaduse korral teavitada Horvaatia parlamenti.

Lisaks kontrollib ombudsman õigusnormide vastavust Horvaatia põhiseadusele ja inimõiguste kaitset käsitlevatele rahvusvahelistele konventsioonidele ning ta võib nõuda Horvaatia valitsuselt inimõigustega seotud õigusnormide muutmist või vastuvõtmist. Ombudsman saab nõuda, et Horvaatia parlament viiks õigusnormid põhiseaduse ja õigusega kooskõlla, ning tal on õigus algatada Horvaatia konstitutsioonikohtus menetlus, et kontrollida seaduste ja muude õigusnormide vastavust Horvaatia põhiseadusele.

Inimõiguste edendamine

Inimõiguste edendamine hõlmab teadustööd ja analüüsimist, andmebaaside ja dokumentide väljatöötamist ja pidamist, üldsuse ja sidusrühmade teavitamist õigel ajal ja korrapäraselt, kodanikuühiskonna, rahvusvaheliste organisatsioonide ja akadeemiliste teadusasutuste aktiivset kaasamist ja koostööd nendega ning algatusi õigusaktide viimiseks kooskõlla rahvusvaheliste ja Euroopa normidega ning nende õigusaktide kohaldamiseks.

Diskrimineerimisega võitlemise keskasutus

Ombudsman võtab vastu füüsiliste ja juriidiliste isikute kaebusi, annab vajalikku teavet õiguste ja kohustuste kohta ning kohtuliku ja muu kaitse võimaluste kohta, vaatab läbi üksiktaotlusi ja võtab oma pädevuse piires meetmeid diskrimineerimise kaotamiseks ja diskrimineeritud inimeste õiguste kaitsmiseks (välja arvatud

poolleiolevate kohtuasjade puhul), korraldab vahendusmenetlusi võimalusega sõlmida mõlema poole nõusolekul kohtuväline kokkulepe ning esitab pädevale prokurörile aruandeid diskrimineerimisega seotud kriminaalasjade kohta.

Riigi ennetusasutus

Ombudsman täidab riigi ennetusasutusena ülesannet võidelda piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastu igal pool, kus inimesed on vabadusest ilma jäetud või kus neid hoitakse vahi all, peetakse kinni või kus nad on paigutatud avaliku järelevalve all olevatesse ruumidesse, kust nad ei saa omal soovil lahkuda.

See tähendab, et ombudsmani büroo esindajad käivad neile antud volituste alusel vanglates, kinnipidamisasutustes, -üksustes ja mitmesugustes asutustes, kuhu on paigutatud vaimsete häiretega inimesed. Nad kasutavad seda ennetava meetmena, et kaitsta inimesi, kes on vabadusest ilma jäetud või kelle vabadust on piiratud.

Riiklik inimõiguste asutus (NHRI)

Alates 2009. aastast on ombudsman olnud ainus Horvaatia Vabariigis inimõigusi kaitsev ja edendav riiklik asutus, millel on A staatus vastavalt ÜRO Pariisi põhimõtetele, millega määratakse kindlaks inimõigustega tegelevate riiklike asutuste sõltumatuse näitajad.

See on sõltumatuse kõrgeim tase ja 2013. aasta juulis, kui ÜRO oli kontrollinud, kuidas büroo täidab tema antud soovitusi sõltumatu staatuse hoidmise ja edendamise kohta, anti see ombudsmani büroole taas.

Spetsiaalsed inimõigustega tegelevad asutused

Lasteombudsman (*Pravobranitelj za djecu*)

Teslina 10
10 000 Zagreb
Horvaatia
E-post: info@dijete.hr
Tel: 01/4929 669
Faks: 01/4921 277
<http://www.dijete.hr>

Tegevus

Lasteombudsman kontrollib lapse õiguste ja huvide kaitsmisega seotud Horvaatia seaduste ja muude õigusnormide vastavust Horvaatia põhiseadusele, lapse õiguste konventsioonile ja muudele laste õiguste ja huvide kaitsmisega seotud rahvusvahelistele dokumentidele. Lasteombudsmani büroo teeb järelevalvet üksikute laste õiguste rikkumiste üle, uurib laste õiguste ja huvide rikkumise üldist esinemist ja nende liike. Lasteombudsman aitab kaitsta ja edendada erivajadustega laste õigusi ja huve; teeb ettepanekuid, milliste meetmetega luua terviklik süsteem laste õiguste kaitsmiseks ja edendamiseks ning nende huve ohustavate kahjulike tegude ennetamiseks. Ombudsman annab lastele teavet ja nõu selle kohta, kuidas nende õigusi ja huve teostada ja kaitsta, teeb lastega koostööd, julgustab neid oma arvamust avaldama ja kuulab nad ära, algatab laste staatust parandavat avalikku tegevust ja osaleb selles ning teeb ettepanekuid meetmete kohta, kuidas suurendada laste rolli ühiskonnas. Tal on juurdepääs kõikidele laste õigusi ja kaitset puudutavatele andmetele, dokumentidele ja kogu sellekohasele teabele ning õigus nendega tutvuda, olenemata nende konfidentsiaalsusastmest. Tal on õigus kontrollida kõiki selliseid asutusi, riigiasutusi ning juriidilisi ja füüsilisi isikuid, kellel on seadusjärgne volitus laste eest hoolitseda, ja usukogukondade ruume, kus lapsed viibivad või kuhu nad on ajutiselt või alaliselt paigutatud.

Kui lasteombudsman leiab, et lapse suhtes on kasutatud kehalist või vaimset vägivalda, teda on seksuaalselt ahistatud, väärkoheldud või ära kasutatud, ta on jäetud hooletusse või teda on ebapiisavalt hooldatud, peab ta sellest viivitamata teatama pädevale prokuratuurile, teavitama pädevat sotsiaalhoolekandekeskust ja tegema

ettepaneku võtta meetmeid lapse õiguste ja huvide kaitsmiseks. Ta võib paluda professionaalset abi teadlastelt ja erialaekspertidelt ning valdkonna pädevatelt asutustelt, kes teevad uuringuid laste kaitse, nende eest hoolitsemise, nende arengu ja õiguste kohta, ning ta peab seda abi saama võimalikult kiiresti.

Soolise võrdõiguslikkuse ombudsman (*Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova*)

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Tel: +385 1 48 48 100
Faks: +385 1 48 44 600
E-post: ravnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr>

Tegevus

Soolise võrdõiguslikkuse ombudsman käsitleb kaebusi, mis puudutavad diskrimineerimist soo, abielu- või perekonnaseisu ning seksuaalse sättumuse tõttu. Ombudsmani büroo uurib soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte rikkumisi, juhtumeid, kui üksikisikuid või üksikisikute rühma diskrimineerivad riigiasutused, kohalike või piirkondlike omavalitsuste üksused ja muud avaliku sektori asutused, nende asutuste töötajad ning muud juriidilised ja füüsilised isikud.

Ombudsmani töö hulka kuulub õigus teavitada, teha ettepanekuid ja anda soovitusi.

Kui ombudsman leiab, et soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet on rikutud, on tal õigus esitada taotlus seaduste põhiseaduslikkuse või muude õigusnormide põhiseaduslikkuse ja seaduslikkuse läbivaatamiseks.

Puuetega inimeste ombudsman (*Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom*)

Savska cesta 41/3
10 000 Zagreb
Tel: +385 1 6102 170
Faks: +385 1 6177 901
E-post: ured@posi.hr

Tegevus

Puuetega inimeste ombudsmani büroo on sõltumatu riiklik asutus, mille peamine ülesanne on kontrollida ja edendada puuetega inimeste õigusi Horvaatia Vabariigi põhiseaduse, rahvusvaheliste lepingute ja õigusaktide alusel. Kui puuetega inimeste õigusi on rikutud, on ombudsmanil õigus teha hoiatus, esitada ettepanekuid meetmete võtmiseks, anda soovitusi, teavitada ja nõuda aruandeid selle kohta, milliseid meetmeid on võetud.

Kui ombudsman leiab, et õiguslik lahendus on puuetega inimestele või arenguraskustega lastele kahjulik, jätab nad millestki ilma või asetab nad ebasoodsamasse olukorda kui puudeta inimesed, teeb ombudsman ettepaneku seda õiguslikku lahendust muuta.

Ombudsmani büroo võtab vastu puuetega inimeste ja nende huvides töötavate inimeste kaebusi, käsitleb kaebusi puuetega inimeste õiguste rikkumise kohta ning püüab nende probleemide lahendamise eest vastutavate asutustega suheldes leida parima lahenduse. Puuetega inimeste ombudsman annab puuetega inimestele nõu, kuidas nad saavad oma õigusi ja huve teostada ja kaitsta.

Isikuandmete kaitse

Isikuandmete kaitse amet (*Agencija za zaštitu osobnih podataka*)

Martićeva 14
10 000 Zagreb Tel: +385 460 90 00

Faks: +385 4609-099
E-post: azop@azop.hr

<http://www.azop.hr>

Isikuandmete kaitse amet on asutus, kes on volitatud teostama avalikku võimu ning kes tegutseb oma ülesannete ja pädevuse piires sõltumatult ja autonoomselt. Amet vastutab isikuandmete kaitsega seotud haldus- ja kutseülesannete täitmise eest. Amet teeb oma avaliku võimu piires järelevalvet isikuandmete kaitse üle, juhib tähelepanu isikuandmete kogumisel märgatud kuritarvitustele, koostab nimekirja riikidest ja rahvusvahelistest organisatsioonidest, kellel on nõuetekohaselt reguleeritud andmekaitse, käsitleb taotlusi uurida isikuandmete kaitse seadusega tagatud õiguste rikkumist ning peab isikuandmete toimikute kesregistrit.

Tasuta õigusabi

Tasuta õigusabi seaduse vastuvõtmisega hakkas justiitsministeerium täitma ulatuslikku ja keerulist ülesannet luua tasuta õigusabi süsteem.

Tasuta õigusabi süsteem võimaldab sotsiaalselt ebasoodsas olukorras kodanikel palgata advokaate ning saada teatavate õigustoimingute puhul õigusabi ning võrdväärne ligipääs kohtu- ja haldusmenetlustele.

Tasuta õigusabi saajad

Õigusabi saajad on tasuta õigusabi seaduse tähenduses:

- Horvaatia kodanikud,
- lapsed, kes ei ole Horvaatia kodanikud, kuid viibivad Horvaatias seaduse kohaselt vastutava täiskasvanud saatjata,
- ajutise elamisloaga välismaalased vastastikkuse alusel ja alalise elamisloaga välismaalased,
- ajutise kaitse all olevad välismaalased,
- seadusliku aluseta riigis viibivad välismaalased ja lühiajaliselt riigis viibivad välismaalased välja- või tagasisaatmismenetluses,
- varjupaigataotlejad, pagulasseisundi saanud isikud ja täiendava kaitse seisundi saanud välismaalased ja nende pereliikmed, kes elavad Horvaatias seaduslikult, menetlustes, milles nad ei saa õigusabi eriseaduse alusel.

Tasuta õigusabi andjad

Tasuta õigusabi seadus kehtib järgmiste tasuta õigusabi osutajate kohta:

- juristid,
- volitatud kutseliidud,
- õiguskeskused,
- riiklikud haldusbürood maakondades.

Tasuta õigusabi liigid

Tasuta õigusabi liigid on esmane õigusabi ja teisene õigusabi.

Esmane õigusabi

Esmase õigusabi vormid on:

- üldine õigusteave,
- õigusnõustamine,
- selliste dokumentide koostamine, mis on mõeldud esitamiseks ametiasutustele, Euroopa Inimõiguste Kohtule ja rahvusvahelistele organisatsioonidele vastavalt rahvusvahelistele lepingutele ja nende asutuste kodukorrale,
- esindamine ametiasutuste menetlustes,
- õigusabi vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks.

Esmast õigusabi osutavad riiklikud haldusbürood maakondades, volitatud kutseliidud ja õiguskeskused. Esmase õigusabi andmisel on büroodel õigus anda üldist õigusteavet ja -nõu ning koostada dokumente.

Esmase õigusabi taotlejad peaksid võtma esmase õigusabi osutajaga otse ühendust.

Teisene õigusabi

Teisese õigusabi vormid on:

- õigusnõustamine,
- selliste dokumentide koostamine, mis on mõeldud esitamiseks menetluses, mis puudutab töötajate õiguste kaitset suhtes tööandjaga,
- kohtumenetluses esitamiseks mõeldud dokumentide koostamine,
- esindamine kohtumenetluses,
- õigusabi vaidluste lahendamisel kompromissiga,
- kohtukulude tasumisest vabastamine,
- kohtulõivude tasumisest vabastamine.

Teisest õigusabi pakuvad advokaadid.

Teisest õigusabi saab osutada menetlustes, mis on seotud järgmisega:

- asjaõigused, välja arvatud kinnistusraamatu toimingud,
- töösuhted,
- peresuhted, välja arvatud vastastikusel kokkuleppel abielu lahutamise menetlus, kui abikaasadel ei ole ühiseid või lapsendatud alaealisi lapsi ega lapsi, kelle suhtes neil on hooldusõigus ka pärast lapse täisealiseks saamist,
- täite- ja tagatismenetlused seoses sellistest menetlustest tulenevate nõuete sundtäitmise või täitmise tagamisega, mille jaoks võidakse tasuta õigusabi seaduse sätete kohaselt anda õigusabi,
- vaidluste lahendamine kompromissiga,
- erandkorras ja koosõlas tasuta õigusabi seaduse põhieesmärgiga kõik muud haldus- ja tsiviilkohtumenetlused, kui selline vajadus tuleneb taotlejate ja nende leibkonnaliikmete konkreetsest olukorrast.

Teisese tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks esitatakse taotlus asjaomase maakonna või Zagrebi linna pädevale haldusasutusele.

Tasuta õigusabi seaduse kohaselt peavad inimesed, kes soovivad kasutada oma õigust saada tasuta õigusabi, esitama oma elukohaks oleva maakonna riiklikule haldusbüroole õigusabitaotluse täidetud standardvormi. Taotlusele tuleb lisada kõigi taotlejate ja nende täiskasvanud leibkonnaliikmete sõnaselge kirjalik nõusolek anda ülevaade kõigist varaga seotud andmetest ning võtta varaline ja kriminaalvastutus taotleja kinnituste õigsuse eest.

Taotlusvormi saab alla laadida justiitsministeeriumi veebisaidilt või hankida oma maakonna riiklikust haldusbüroost, maakonnapädevast või sotsiaalhoolekandekeskustest nende tavapärasel tööajal.

Taotluse esitamise eest halduslõivu ei maksta ja see tuleb esitada isiklikult või tähtkirjaga.

Õigusabi andmisel kaetakse õigusabikulud osaliselt või täielikult olenevalt taotleja rahalisest seisundist. Ette on nähtud, et menetluskulud võidakse teatava protsendi ulatuses ära jagada olenevalt toetusesaaja rahalistest võimalustest.

Kui õigusabi antakse vähendatud mahus, hüvitab abisaaja tasu kogusumma ja advokaadikulude vahelise erinevuse vastavalt teenuse väärtusele, nagu on kindlaks määratud advokaaditasude ja kulude hüvitamise tariifidega.

Justiitsministeerium lahendab taotlejate poolt tasuta õigusabi otsuste peale esitatud vaideid, otsustab, millised kutseliidud ja õiguskeskused kantakse esmase tasuta õigusabi osutajate registrisse, haldab seda registrit ning teeb esmase tasuta õigusabi osutajate tegevuse üle haldus- ja tööalast järelevalvet.

Teavet tasuta õigusabi kohta saate [Horvaatia Vabariigi justiitsministeeriumi veebisaidilt](#) või kui saadate e-kirja aadressil besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr (teabenõudele vastatakse võimalikult kiiresti).

Küsimusi võib esitada ka otse riiklikele haldusbüroodele maakondades.

Piiriülesed vaidlused

Piiriülene vaidlus on vaidlus, mille puhul on tasuta õigusabi taotleva poole alaline asu- või elukoht mõnes teises liikmesriigis kui liikmesriik, kus asub asja läbivaatav kohus või kus otsus kuulub täitmisele.

Tasuta õigusabi piiriüleste vaidluste korral antakse tsiviil- ja kaubandusasjades, lepitusmenetluses, vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks, ametlike dokumentide täitmiseks ja sellistes menetlustes õigusnõu saamiseks. Õigusnorme, mis käsitlevad tasuta õigusabi piiriüleste vaidluste korral, ei kohaldata maksu-, tolli- ja muudes haldusmenetlustes.

Taotleja, kelle alaline või peamine elukoht on Horvaatia Vabariigis ja kes soovib õigusabi teise liikmesriigi kohtus toimivas piiriüleses vaidluses, peab esitama taotluse oma alalise või peamise elukoha järgsele büroole. Pädev büroo edastab taotluse justiitsministeeriumile kaheksa päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Justiitsministeeriumis tõlgitakse taotlus ja tõendavad dokumendid liikmesriigi ja vastuvõtva pädeva asutuse ametlikku keelde või ametlikesse keeltesse ning edastatakse need 15 päeva jooksul pärast nende kättesaamist selle liikmesriigi pädevale asutusele (vastuvõttev asutus), kus kohus asub või kus otsus tuleb täitmisele pöörata. Kui õigusabi ei anta, tuleb tõlkimiskulud katta taotlejal.

Taotleja saab esitada taotluse ka otse selle liikmesriigi vastuvõtvale asutusele, kus kohus asub või kus otsus tuleb täitmisele pöörata.

Taotlejal, kelle alaline või peamine elukoht on teises liikmesriigis ja kes soovib õigusabi Horvaatia Vabariigi kohtus toimivas piiriüleses vaidluses, on õigus saada õigusabi vastavalt tasuta õigusabi seadusele. Horvaatias peab taotleja või tema alalise elukoha või hariliku viibimiskoha liikmesriigi pädev asutus (edastav asutus) esitama tasuta õigusabi taotluse justiitsministeeriumile (vastuvõttev asutus). Vormid ja tõendusdokumendid tuleb tõlkida horvaadi keelde, muidu lükatakse taotlus tagasi.

Taotlused esitatakse standardvormil, mis on esitatud komisjoni 9. novembri 2004. aasta otsuses nr 2004/844/EÜ, millega kehtestatakse õigusabitaotluse vorm, mis on sätestatud nõukogu direktiivis 2003/8/EÜ, millega parandatakse õigusabi kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeskirjad.

■ Viimati uuendatud: 20/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.